

Daiva Deltuvienė

Vertimo vieneto problema dalykiniuose tekstuose

Vertimas kaip tam tikras procesas gali būti ir yra apibrėžiamas skirtingai. Vienu atveju vertimu vadinamas originalo kalbos ženklų pakeitimas vertimo kalbos ženklais, juos suprantant kaip formos ir turinio dermę. Tačiau vienos kalbos ženklas kitoje kalboje gali išreikšti skirtingą turinį, pvz. lietuvių k. 'žiedas' ir vokiečių k. 'Blüte' ar 'Ring'. Taigi, svarbu atsižvelgti į kontekstą, nustatyti jo dydį, reikalingą vieno ar kito žodžio vertime aktualizuotos reikšmės išryškinimui. Tam vertimo proceso pradžioje atliekama analizė, kurios metu nustatomi originalo kalbos vertimo vienetai ir jiems priskiriami vertimo kalbos vienetai, kurie sintezės fazėje sujungiami į nuoseklų bei rišlų vertimo tekstą. Originalo kalbos vertimo vienetų siejimas su vertimo kalbos vienetais vyksta atsižvelgiant į potencialius ekvivalentiškumo ryšius, egzistuojančius tarp originalo ir vertimo kalbos. Vertimo vienetu kalbotyroje vadinama nepastovaus dydžio originalo atkarpa, kurią atitinka tokio pat ar panašaus dydžio ir prasmės vertimo atkarpa, išlaikiusi nepakeistą turinį. Iš šio apibrėžimo matyti, kad vertimo vienetai gali būti skirtingo dydžio - nuo žodžio iki viso teksto (pvz., poetiniai ar reklaminiai tekstai). Dalykiniams tekstams vokiečių kalba būdingas nominalinis stilius, juose gausu terminų, išreikštų žodžiais arba žodžių junginiais, todėl galima manyti, jog pagrindiniu vertimo vienetu čia bus žodžiai ar žodžių junginiai. Pranešimo tikslas ir yra įrodyti šią hipotezę.